

Saatidsforsøg med Byg og Havre.

Ved Josef Hansen.

321. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Fra Statens Forsøgsvirksomhed foreligger kun 1 Beretning om Saatidsforsøg med Havre i Aarene 1896—1903 (37. Beretning, Tidsskrift for Planteavl, 15. Bind), medens der ikke tidligere har været offentliggjort Resultater af Saatidsforsøg med Byg ved Forsøgsstationerne. I Betragtning af, at Saatiden spiller en væsentlig Rolle for Aarets Høstudbytte, og at Dyrkningsbetingelserne for Vaarsæden har forandret sig betydeligt, siden Havreforsøgene blev udført, har man fundet det ønskeligt ved Forsøg at opnaa talmæssigt Udtryk for Saatidens Betydning under nuværende Dyrkningsforhold og med nu dyrkede Sorter. Saadanne Forsøg har derfor været gennemført ved Statens Forsøgsstationer i Aarene 1933—1936.

Beretningen om Forsøgene er udarbejdet af Forstander *Josef Hansen*, Tystofte.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I 37. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, der omhandlede Saatidsforsøg med Havre i Aarene 1896—1903, siges: »Paa nogenlunde rene og velafvandede Jorder, samt paa alle høje, sunde Jorder . . . . foregaar Saaningen i Praksis fra først i April til henad Midten af Maj Maa- ned, undertiden endogsaa udover disse Tidsgrænser.« I de siden da forløbne ca. 35 Aar er Saatiden i Praksis ændret meget, idet Jordens Kulturtilstand, gennemgaaende bedre Afvanding og Kalkning og stærkere Gødskning har muliggjort at gennemføre Saaningen væsentligt tidligere end før, ligesom Erfaringen har lært, at nyere Sorter taaler og muligt ogsaa kræver tidligere Saaning end før anvendte Sorter. Mange Landmænd er da ogsaa blevet klar over, at tidlig Saaning de fleste Steder er en af Hovedbetingelserne for en god Høst.

Trods Forskydningen i Saatiden strækker Vaarsædssaaingen for Landet som Helhed sig dog i Regelen fra omkring Midten af Marts til Slutningen af April Maaned. Det har været Opgaven for de i nærværende Beretning omhandlede Forsøg at belyse Saatidens Betydning for Høstudbyttet indenfor disse i Praktis afstukne Grænser.

I Forsøgene med Byg er anvendt Abed Maja-Byg, og de er gennemført paa lermuldet Jord ved Lyngby, Tystofte, Abed og Blangsted, paa god Sandmuld ved Borris og paa let Sandjord ved Tylstrup.

Havreforsøgene er gennemført med Svaløf Ørn-Havre paa lermuldet Jord ved Lyngby og Tystofte, paa god Sandmuld ved Borris og Hornum, paa let Sandjord ved Askov og Tylstrup, paa Marskjord ved Højer og paa sandbelagt Lavmose ved Tylstrup. Havreforsøgene er dog ved Borris kun gennemført 1935 og 1936, og der er her anvendt Borris Stand-Havre.

Forsøgsarealerne har alle velafvandet, sund og gødningskraftig Jord. Lavmosen er dog lidt svagt afvandet.

I Forsøgene er sammenlignet 4 Saatider, og Forsøgsplanen har været følgende:

1. Saatid tidligst muligt i Marts Maaned.
4. Saatid ca. 20. April ved Forsøgsstationerne paa Øerne og ca. 1. Maj i Jylland.
2. og 3. Saatid er lagt, saa Tiden mellem de 4 Saatider er blevet omtrent ens.

Der er saet 6 Gentagelser med Parceller paa 12×4 m i 1 Række, og der er høstet 10×3 m. Jorden er fældet paa hele Forsøgsstykket, saa snart den har været tjenlig og ved hver Saatid er kun harvet de Parceller, der skulde tilsaas.

Hvorledes Saatidsplanen er blevet gennemført i Forsøgene, fremgaar af Tabel 1.

Tabellen viser Datoen for 1. Saatid i hvert enkelt Aar, medens der for de 3 sidste Saatider kun er opgivet Gennemsnits-Saadatoen.

Det har i enkelte Forsøg ikke været muligt at saa i Marts Maaned. Dette gælder Tystofte 1934, Abed 1933 og 1934 og Borris 1933. Hvor dette har været Tilfældet, er der kun gennemført 3 Saatider, og der har ved Opgørelsen af Resultaterne ikke været regnet med nogen 1. Saatid — det først saae Forsøgsled er regnet som 2. Saatid. Ved Borris har Havre-

Tabel 1. Saatidsforsøg med Byg og Havre.
Oversigt over Saatiden.

Forsøgssted	1. Saatid					2. Saatid	3. Saatid	4. Saatid
	1933	1934	1935	1936	Gens.	Gens.	Gens.	Gens.
Byg								
Lyngby	16/3	28/3	19/3	21/3	20/3	31/3	11/4	21/4
Tystofte	27/3	—	20/3	21/3	23/3	1/4	11/4	20/4
Abed	—	—	25/3	27/3	26/3	5/4	18/4	23/4
Blangsted	27/3	26/3	19/3	24/3	24/3	2/4	11/4	20/4
Borris	—	9/3	20/3	21/3	19/3	2/4	16/4	29/4
Tylstrup, Sandm. . .	23/3	2/3	21/3	30/3	19/3	2/4	16/4	29/4
Havre								
Lyngby	16/3	28/3	19/3	21/3	20/3	31/3	11/4	21/4
Tystofte	27/3	—	20/3	21/3	23/3	1/4	11/4	20/4
Højer	25/3	27/3	20/3	20/3	23/3	8/4	23/4	4/5
Askov, Sandm.	26/3	17/3	20/3	21/3	22/3	5/4	19/4	1/5
Borris	—	—	20/3	21/3	20/3	3/4	19/4	30/4
Hornum	23/3	17/3	16/3	26/3	20/3	4/4	18/4	1/5
Tylstrup, Sandm. . .	23/3	2/3	21/3	30/3	19/3	2/4	16/4	29/4
Tylstrup, Lavm. . .	28/3	27/3	28/3	3/4	29/3	10/4	22/4	3/5

forsøget kun været gennemført 1935 og 1936. Paa Lavmosen ved Tylstrup led Forsøget i 1936 saa meget ved stærke Regnskyl og Oversvømmelse, saa det maatte kasseres. I øvrigt er Forsøgene paa Mosen ikke taget med i den almindelige Gennemsnitsberegning af Resultaterne, da Forholdene her er stærkt afvigende fra Forholdene paa Højbundsjord, idet Jorden paa Mosen bliver sildigere tjenlig til Behandling og Saaning, og Nattefrost og lav Nattemperatur øver stærkere Indflydelse paa Kornets Spiring og første Udvikling end paa Agerjorden. Forsøgene fra Sandjorden ved Tylstrup vil heller ikke indgaa i de følgende Gennemsnitsberegninger af Resultaterne, fordi Resultaterne fra Tylstrup er stærkt afvigende fra de, der er fremkommet ved de øvrige Forsøgssteder. Aarsagerne hertil er forskellige: Sandflugt, stærk Frost i Foraaret eller megen Fugtighed og Kulde tidligt i Foraaret og Sommertørke. Forsøgene paa Sandjord og Mose ved Tylstrup vil af disse Grunde blive omtalt særskilt.

Det ses af Tabellen, at Muligheden for den tidlige Saaning gennemgaaende er indtruffet omkring samme Dato ved alle Forsøgssteder. Meget tidlig Saaning, i 1. Halvdel af Marts, er i de 4 Forsøgsaar kun foregaaet 2 Gange, ved Tylstrup 2. Marts

og ved Borris 9. Marts 1934. I 4 Tilfælde, ved Lyngby, Hornum og Askov Sandm., er tidligste Saaning foregaaet 16.—17. Marts. Men i alle øvrige Forsøg har det først været muligt at saa i de sidste 10 Dage af Marts Maaned.

I en Del af Forsøgene, nemlig ved Lyngby, Tystofte, Blangsted, Højer og Borris, er der hvert Aar foretaget Optegnelser over Dato for Kornets Fremspiring af Jorden, og disse Tal giver et interessant Billede af Væksthastigheden ved forskellig Saatid:

Antal Dage mellem Saaning og Fremspiring.

Byg	1. Saatid	2. Saatid	3. Saatid	4. Saatid
Øerne.....	25	22	17	13
Jylland.....	27	20	16	10
Havre				
Øerne.....	28	23	19	15
Jylland.....	30	23	15	10

Naar Tallene fra de to jyske Forsøgssteder viser større Forskel i Antal Spiringsdage fra 1. til 4. Saatid end Øerne, skyldes det, at 4. Saatid i de jyske Forsøg har været ca. 10 Dage sildigere end i Forsøgene paa Øerne.

Kærneudbyttet.

I Tabel 2 er meddelt Udbyttet af Kærne i de enkelte Forsøg. Det vil ses, at Hovedlinjen i Resultaterne er, at det største Udbytte er opnaaet ved den tidligste Saaning og det mindste ved sidste Saaning. Udbytteforskellen er mindst mellem 1. og 2. Saatid, størst mellem 3. og 4. Men fra denne Hovedregel er der en Del Afvigelser.

I Bygforsøgene har 2. Saatid givet lige saa meget eller lidt mere end 1. Saatid et Aar ved Lyngby, Tystofte og Blangsted og to Aar ved Borris. 3. Saatid har givet samme Udbytte eller lidt større end 2. Saatid i et Aar ved Abed og to Aar ved Borris. 4. Saatid har i et Aar ved Lyngby og Tystofte givet samme Udbytte som 3. Saatid.

Paa Tylstrup Sandmark har Resultaterne været mere uregelmæssige. Her har kun 1934 givet tilsvarende Tal som Hovedparten af de øvrige Forsøg. 1933 har 3. Saatid og i 1935 og 1936 4. Saatid givet højest Udbytte og 2. Saatid lavest. Aarsagen var i 1933 Sandflugt mellem 2. og 3. Saaning, som gjorde en Del Skade paa det saae Korn. I 1935 kom der Frost paa

Tabel 2. Saatidsforsøg med Byg og Havre 1933—36.
Udbytte i hkg Kærne pr. ha ved de enkelte Stationer.

Byg					Havre							
Forsøgssted	Aar	Saatid				Forsøgssted	Aar	Saatid				
		1.	2.	3.	4.			1.	2.	3.	4.	
Lyngby	1933	44.0	43.1	39.2	39.8	Lyngby	1933	39.5	37.8	37.3	34.4	
	1934	46.6	42.2	41.1	34.2		1934	44.5	40.0	39.5	32.5	
	1935	50.0	46.8	45.9	44.5		1935	42.0	41.0	37.1	32.8	
	1936	41.3	41.7	40.3	37.7		1936	39.0	40.3	36.3	33.3	
	Gennemsnit	45.5	43.5	41.6	39.1		Gennemsnit	41.3	39.8	37.3	33.1	
Tystofte	1933	41.0	38.3	34.7	35.0	Tystofte	1933	36.3	35.3	34.0	30.7	
	1934	—	31.0	28.7	26.3		1934	—	39.0	38.3	33.0	
	1935	57.3	50.3	47.7	45.7		1935	62.3	58.0	57.7	51.7	
	1936	40.0	40.0	37.0	33.0		1936	50.0	46.7	41.6	41.6	
	Gennemsnit	42.9	39.9	37.0	35.0		Gennemsnit	47.5	44.8	42.9	39.3	
Abed	1933	—	41.8	40.3	37.1	Højer	1933	48.4	48.8	47.6	37.2	
	1934	—	28.8	24.7	20.9		1934	54.0	54.4	51.2	43.2	
	1935	42.7	31.5	32.3	29.3		1935	52.7	47.0	38.1	33.4	
	1936	41.0	36.6	35.3	25.5		1936	45.0	42.4	45.0	37.0	
	Gennemsnit	42.6	34.7	33.2	28.2		Gennemsnit	50.0	48.2	45.5	37.7	
Blangsted	1933	49.2	48.9	47.1	44.4	Askov Sandmark	1933	18.0	17.3	18.5	16.2	
	1934	51.6	49.2	46.8	42.0		1934	17.0	13.7	12.1	9.7	
	1935	57.6	57.0	54.0	51.0		1935	27.1	26.5	25.2	18.7	
	1936	42.0	42.0	40.2	39.0		1936	9.8	8.8	6.8	5.2	
	Gennemsnit	50.1	49.3	47.0	44.1		Gennemsnit	17.9	16.6	15.7	12.5	
Borris	1933	—	46.8	44.8	41.2	Borris	1935	51.7	50.1	41.1	34.4	
	1934	45.2	41.6	38.8	29.2		1936	42.8	36.0	32.0	22.2	
	1935	53.6	53.3	53.1	45.7		Gennemsnit	47.3	43.1	36.6	28.2	
	1936	44.4	44.8	45.2	39.6		Hornum	1933	29.7	30.0	25.0	23.0
	Gennemsnit	47.3	46.6	45.5	38.9			1934	50.0	47.7	43.7	30.7
Tylstrup Sandmark	1933	—	46.8	44.8	41.2	1935		40.3	41.3	43.0	28.7	
	1934	45.2	41.6	38.8	29.2	1936		24.0	25.3	21.3	21.0	
	1935	53.6	53.3	53.1	45.7	Gennemsnit		36.0	36.1	33.3	25.9	
	1936	44.4	44.8	45.2	39.6	Tylstrup Sandmark	1933	46.8	47.4	47.7	47.4	
	Gennemsnit	47.3	46.6	45.5	38.9		1934	47.3	47.0	45.3	37.3	
Tylstrup Lavmose	1933	33.6	31.3	35.3	31.7		1935	37.7	38.3	35.7	33.0	
	1934	38.7	37.0	35.7	27.3		1936	27.0	27.7	30.0	28.4	
	1935	28.3	28.3	30.3	33.0		Gennemsnit	39.7	40.1	39.7	36.5	
	1936	23.7	23.3	23.7	24.7	Tylstrup Lavmose	1933	20.0	21.3	15.7	10.7	
	Gennemsnit	31.1	30.0	31.3	29.2		1934	34.0	35.7	31.3	28.3	
Tylstrup Sandmark	1933	33.6	31.3	35.3	31.7		1935	27.3	32.0	31.3	13.3	
	1934	38.7	37.0	35.7	27.3		Gennemsnit	27.1	29.7	26.1	17.4	
	1935	28.3	28.3	30.3	33.0		Tylstrup Lavmose	1933	20.0	21.3	15.7	10.7
	1936	23.7	23.3	23.7	24.7	1934		34.0	35.7	31.3	28.3	
	Gennemsnit	31.1	30.0	31.3	29.2	1935		27.3	32.0	31.3	13.3	
Tylstrup Sandmark	1933	33.6	31.3	35.3	31.7	Gennemsnit		27.1	29.7	26.1	17.4	
	1934	38.7	37.0	35.7	27.3	Tylstrup Lavmose		1933	20.0	21.3	15.7	10.7
	1935	28.3	28.3	30.3	33.0		1934	34.0	35.7	31.3	28.3	
	1936	23.7	23.3	23.7	24.7		1935	27.3	32.0	31.3	13.3	
	Gennemsnit	31.1	30.0	31.3	29.2		Gennemsnit	27.1	29.7	26.1	17.4	

ca. 10° C. omkring 1. Maj, som ligeledes skadede de to første Saatider meget. I 1936 var April Maaned meget kølig og fugtig, hvorved det tidligst saae Korn sinkedes meget i den første Udvikling. Hertil kom Tørke i Juni, som standsede Væksten, og Regn først i Juli, som kom for sent for det tidligst saae Korn.

I Havreforsøgene viser Resultaterne fra Sandjorden ved Tylstrup lignende Uregelmæssigheder som Bygget. 1933 er Udbyttet ens ved alle Saatider. 1934 har faldende Udbytte med senere Saaning. 1935 giver 2. Saaid størst Udbytte, og 1936 er Udbyttet højest efter 3. Saaning. Paa Lavmosen ved Tylstrup har 2. Saaid givet højest Udbytte og Udbyttet har været betydeligt lavere ved de to sidste Saatider. Der synes paa denne Jord ikke at være Grund til at tilstræbe en meget tidlig Saaning, antagelig fordi Jorden tidligt paa Foraaret, selv om den kan bearbejdes og tilsaas, er for vaad og kold til at sætte Fart i Spiringen og Kornets første Vækst. Ved Hornum synes der heller ikke at være nogen regelmæssig Fordel ved den meget tidlige Saaning. Kun i et Aar har 1. Saaid givet højest Udbytte, de tre andre Aar har Udbyttet været lidt højere ved 2. Saaid og i et Aar er højest Udbytte naaet ved 3. Saaid.

Ved de øvrige Forsøgssteder er Tallene meget regelmæssige, idet kun et Forsøg ved Lyngby har givet størst Udbytte ved 2. Saaning og i to Forsøg ved Højer har de to første Saatider givet lige stort Udbytte.

Ved Borris er kun gennemført to Forsøg, der begge har givet stort Merudbytte for den tidligste Saaning.

I Hovedparten af Forsøgene har Saatidens Indflydelse været klar, og naar Forsøgene ved Tylstrup paa Sandjord og Lavmose undtages, er Tendensen i Resultaterne den samme. Disse Forsøg er derfor samlede i Tabellerne 3 og 4.

Tabellerne viser, at den tidligste Saaid gennemsnitlig har givet betydeligt højere Udbytte end de senere Saatider. Forskellen mellem Udbyttet af 1. og 2. Saaid er for Byg 3.0 og for Havre 1.7 hkg Kærne pr. ha, henholdsvis 7 og 4 pCt. mindre og Udbyttenedgangen ved endnu senere Saaning er meget stor.

Betydningen af tidlig Saaning synes at være større for Byg end for Havre, medens Havren paa den anden Side reagerer stærkest for den sildigste Saaning.

Tabel 3. Saatidsforsøg med Byg og Havre.
Kærneudbytte, Gennemsnit 1933—1936.

Byg					Havre				
Forsøgssted	Saatid				Forsøgssted	Saatid			
	1.	2.	3.	4.		1.	2.	3.	4.
Udbytte i hkg Kærne pr. ha									
Lyngby	45.5	43.5	41.6	39.1	Lyngby	41.3	39.8	37.6	33.1
Tystofte	42.9	39.9	37.0	35.0	Tystofte	47.5	44.8	42.9	39.3
Abed	42.6	34.7	33.2	28.2	Højer	50.0	48.2	45.5	37.7
Blangsted	50.1	49.3	47.0	44.1	Askov Sandmark .	17.9	16.6	15.7	12.5
Borris	47.8	46.6	45.5	38.9	Borris.....	47.3	43.1	36.6	28.2
					Hornum.....	36.0	36.1	33.3	25.9
Gennemsnit.....	45.8	42.8	40.8	37.1	Gennemsnit.....	39.3	37.6	35.1	29.5
Mindre Udbytte ved sildigere Saaning, hkg pr. ha									
Lyngby	0.0	2.0	3.9	6.4	Lyngby	0.0	1.5	3.7	8.2
Tystofte	0.0	3.0	5.9	7.9	Tystofte	0.0	2.7	4.6	8.2
Abed	0.0	7.9	9.4	14.4	Højer	0.0	1.8	4.5	12.3
Blangsted	0.0	0.8	3.1	6.0	Askov Sandmark .	0.0	1.3	2.2	5.4
Borris	0.0	1.2	2.3	8.9	Borris.....	0.0	4.2	10.7	19.1
					Hornum.....	0.0	-0.1	2.7	10.1
Forholdstal f. Gns.	100	93	89	81	Forholdstal f. Gns.	100	96	89	75

For Byggets Vedkommende er Fordelen ved den tidligste Saaning størst ved Abed, hvor den har givet 7.9 hkg mere end 2. Saaning. Men denne Forskel er ikke sikker, idet det de første Forsøgsaar ikke var muligt at gennemføre Saaningen i Marts Maaned, saa Udbyttetallene for 1. Saaning stammer her fra de to sidste Aar. Forskellen mellem 1. og 2. Saaning er mindst ved Blangsted, hvor de to Saatider i to af fire Aar har givet omtrent samme Udbytte. Blangsted er den af Forsøgsstationerne, der har den stiveste Lerjord, og det er muligt, at det paa saadan Jord undertiden kan knibe at faa Jorden tilstrækkelig vel tilberedt, naar man tilstræber at saa saa tidligt som muligt. Men paa den anden Side faar tidlig Saaning paa stiv Lerjord særlig Betydning, fordi det her gælder at faa Jorden behandlet og tilsaet, naar den er bekvem og inden den bliver for tør.

I Havreforsøgene har Borris givet de største Udslag for Saatiden. Det er her ejendommeligt, at det store Merudbytte ved den tidligste Saaning af Havren er fremkommet i de samme to

Aar, hvor Bygget ved Borris har givet lige stort Udbytte ved 1. og 2. Saatid. Men ogsaa Udbyttenedgangen ved de sildigere Saaninger er meget store ved Borris. Paa Sandjord ved Askov har Kærneudbyttet været lavt, men Udslagene for Saatiderne regelmæssige, og procentvis omtrent lige saa store som ved Borris. Ved Hornum har der ingen Forskel været i Udbyttet ved de to første Saaninger, medens Nedgangen ved de sildige Saaninger er omtrent som ved andre Forsøgssteder.

Tabel 4. Oversigt over Kærneudbytte, Udbytteforskel og Usikkerhed paa denne.

	hkg	U ¹⁾	F ²⁾	hkg	U	F	hkg	U	F	hkg	U	F
	pr.		$\frac{F}{U}$	pr.		$\frac{F}{U}$	pr.		$\frac{F}{U}$	pr.		$\frac{F}{U}$
	ha			ha			ha			ha		
Udbytte af og Mindreudbytte mod Saatid Nr.												
	1			2			3			4		
Byg												
1. Saatid.....	45.8			42.8								
2. »	3.0	0.75	4.0	2.0	0.30	6.7	40.8					
3. »	5.0	0.77	6.5	5.7	0.61	9.3	3.7	0.66	5.6	37.1		
4. »	8.7	0.96	9.1									
Havre												
1. Saatid.....	39.3			37.6								
2. »	1.7	0.46	3.7	2.5	0.63	4.0	35.1					
3. »	4.2	0.85	4.9	8.1	0.88	9.2	5.6	0.98	5.7	29.5		
4. »	9.3	1.11	8.8									

¹⁾ U = Usikkerhed.

²⁾ $\frac{F}{U}$ = Forskel mellem to Saatider, divideret med U.

Tabel 4 giver en Oversigt over Udbytteforskel og Usikkerhed paa denne. Det ses, at den gennemsnitlige Udbytteforskel mellem Saatiderne maa betragtes som sikker, idet Usikkerheden paa Udbytteforskellen er lille og alle Kvotienter af Forskel divideret med Usikkerhed er store. Men som Tabellen viser, er Kvotienterne lavest for Forskellen mellem Udbyttet af 1. og 2. Saatid.

For 3. og 4. Saatid ligger Resultaterne noget mere regelmæssigt med en betydelig Udbyttenedgang.

Halmudbyttet.

Tabel 5. Saatidsforsøg med Byg og Havre.
Halmudbytte, Gennemsnit 1933-36.
hkg pr. ha.

Byg					Havre				
Forsøgssted	Saatid				Forsøgssted	Saatid			
	1.	2.	3.	4.		1.	2.	3.	4.
Lyngby	43.6	41.2	41.6	39.8	Lyngby	50.0	51.3	49.5	53.8
Tystofte	37.1	34.3	32.4	31.5	Tystofte	47.2	46.2	45.5	45.9
Abed	53.6	46.1	44.3	38.8	Højer	69.9	68.8	60.7	59.5
Blangsted	47.8	46.6	46.2	47.4	Askov Sandm. ...	22.2	21.9	22.4	25.1
Borris	42.4	43.1	42.9	40.5	Borris	51.1	53.7	58.1	52.0
Tylstrup Sandm. .	32.0	30.3	31.6	31.4	Hornum	42.1	42.8	40.4	42.6
					Tylstrup Sandm. .	41.8	41.1	40.7	43.1
					Tylstrup Lavmose	62.7	71.8	63.0	60.7
Gennemsnit...	42.8	40.3	39.8	38.2	Gennemsnit...	46.3	46.4	45.3	46.0

Det har været en almindelig Mening, at sen Saaning gav større Halmudbytte end tidlig Saaning. Denne Antagelse støttes af de gamle Saatidsforsøg med Havre, og tillige af Skøn fra Praksis, men som det fremgaar af Tabel 5 har det ikke været Tilfældet i de her omhandlede Forsøg. Bygget har gennemsnitligt givet aftagende Halmudbytte ved sildig Saaning, og ved de enkelte Forsøgssteder har dette været Hovedreglen. Havre har i Gennemsnit givet lige stort Halmudbytte ved alle Saatider. Ved de enkelte Forsøgssteder er der enkelte Afvigelser, som gaar i Retning af størst Halmudbytte ved den sildige Saaning. Dette kan dog maaske skyldes Forsøgsfejl, idet den sent saae Havre i Regelen giver nogen Tvemodning og uens Udvikling af Straaet, hvorfor Halmen i nogle Tilfælde kan have været mindre tør og derfor mere vægtig end Halmen af den tidligt saae Havre.

Uoverensstemmelsen mellem disse Forsøg og de ældre Forsøg skyldes sikkert, at man da har dyrket sildigere og navnlig mere blødstraaede Sorter end nu.

Kærnekvaliteten.

I Forbindelse med Udbyttebestemmelserne er der i de fleste af Forsøgene foretaget Undersøgelse af Kærnekvaliteten ved Bestemmelser af Hektolitervægten, Kærnevægten og for Havren

Tabel 6. Saatidsforsøg med Byg og Havre.
Kærnekvaliteten. Gennemsnit 1933—36.

	Byg		Havre		Skal- procent
	Vægt af		Vægt af		
	1 hl i kg	1 Korn i mg	1 hl i kg	1 Korn i mg	
1. Saatid.....	76.3	47.5	52.7	32.2	25.6
2. »	76.0	47.5	52.3	32.1	25.4
3. »	75.1	47.1	51.0	31.7	27.1
4. »	74.2	45.9	47.5	30.6	28.6

Skalprocenten. Gennemsnitsresultatet af disse Undersøgelser fremlægges i Tabel 6. I Afgrøden efter de to første Saatider har Kærnekvaliteten været meget nær ens, medens 3. og især 4. Saatid har givet noget ringere Kvalitet baade af Byg og Havre, idet baade Hektolitervægten og Vægten af 1 Kærne har været lavere og Skalprocenten i Havren højere ved de sildige Saaninger.

Forsøgenes Hovedresultat er, at Saaning tidligst muligt af Byg og Havre i Størstedelen af Landet giver den sikreste Udsigt til stor Høst. I Landets nordligste Egne, der i Forsøgene har været repræsenteret af Hornum og Tylstrup, synes der i Almindelighed ikke at være Grund til at forcere Saaningen saa stærkt af Hensyn til Udbyttet. Men da Faren for Sandflugt paa let Sandjord formindskes meget ved Saaning i ret fugtig Jord, bør Saaningen almindeligvis ogsaa under disse Forhold udføres tidligst muligt.